

**АЗЫРАЛ БОЛГАШ ЧЕРЛИК
ДИРИГ-АМЫТАННАРДАН
АЛЫР КАРА ЭМНЕР**

*Удуртукчу башкызы: Бараан Ч.
Б.*

Оореникчи: Орай-оол Д.О.

Сорулгазы:

-Дириг амытаннардан алыр кара эмнерни канчаар ажыглаарын билиндирер;

-Черлик болгаш азырал дириг амытаннарнын ылгалын оларнын ажык-дузазын ооредир;

-Проектилиг ажыл-биле ажылдап, дыл-домаан сайзырадыр;

-Черлик болгаш азырал дириг амытаннарга ынак болурунга

кижибилер:

**эмнээшкини бурунгу уелерде
тывылгаш, хогжуп келген.
Бистин ада-огбелеривис
долгандыр турар бойдушту
хайгаарап база шинчилеп
тургаш, дириг-амытаннарнын
мага бодунун эм болур
шынарларын эскерип, оларны
янзы –буру аарыгларны
эмнээринге ажыглап келгеннер.**

Черлик дириг амытаннар

Бору

Эдир чаа

Орттенген кеш база
балыгларны эмнээр

Улуг-хырнындан
белеткээн эм
чуулду

Чем хайлыры
баксыраан аарыг
кижилерге ижиртир

Дылын

Кадыг ыжыктарны
эмнээр

Оду

Ыжыктар эмнээр

Одээнин хулу

Ыжыктар сендирер
шынарлыг

Киш

Өдү

Бостаа ишти
ышканда, диш
аарааш ыжып куйлап
эгелээнде болгаш
оске-даа ыжыктарга
карак иштин оттун
эзилдири-биле чуур.

Черлик хаван

Одун

Чин

Эдир чаа

Мыян

Бостаа
аарыгларын
болгаш
чустернин
ыжык
черлерин
эмнээр.

Ыжык
чиннээр,
ортенге
тааржыр.

Чодулге,
боостаа
аарыгларын
га

Ыжыктарга,
хораннаны
ышкынга
удур
ажыглаар.

АДЫГ

Эъди

Шык-соок ундурер,
кадагага

Чаа

Балыгларнын иринниг
картын адырар

Оду

Карак, от
аарыглары, баар,
ыжык,
дегдириишкин,
оюлганнар, согур
уругнун караан
эмнээринге.

Изиг ханы

Чустер аарыынга

Тооргу

Тооргу хини

Хан четпестээнде, халында,
моораар аарыгда, бичии
уругларнын тыртар болгаш
сирилээр аарыгларынга, чурек
экижидеринге,
хораннанышкынны, баар,
кара-буурек, чилиг
аарыгларынга ажыглаар.

Хинни инек одунун
дажынга холуптарга

Курлур аарыгга,эът
изээнде хереглеп болур.

Сыын, мыйгак

СЫЫН МЫЙЫЗЫНЫН ХАНЫН

Хан четпестээнде, арып-доруп
баксыраанда, баш дескинер апарганда,
уруг савазынга ыжыктар тывылганда,
оке, чус аарыгларынга эки.

Мыйызын база сиирин

Хоюдур соктааш куш кииррер
кадык экижидер чуул кылдыр
ажыглаар

Дуюгларын

Чустер аарыгларынга

Чаан

кадагага

Ханы

Ижин курттарын тоогладыр, уруг
савазында ханзыраашкынны
доктаадыр.

Чилиин

Хан эргилдезинге

ТАРБАГАН

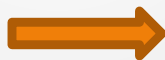

Эъди

Окпе аарыынга эки

Баары

Сынган сооктерге

АЗЫРАЛ ДИРИГ-АМЫТАННАР

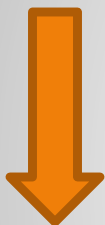
АЪТ

Эъди

Сидии

Одээ

Кышкы уеде эм
шынарлыг

Чурек дужунга чаар,
тынышка эки.

Ижин курттарын
тоолгадырынга база
куску доктаадырынга
ажыглаар.

Буга

Эъди

Чемге ажыглаар.

Дуюгларын

Чус аарыгларынга.

Чилиин

Хан эргилдезинге ажыглаар.

Одун

Чурек аарыгларынга, тырыкка эки.

Одээнден
унген суук
чуулду

Хаваннап ыжа берген кижилерге ижиртир.

Кежи

Хан доктаадыр, чодулге, уйгу читкенде, дидиреп аараанда, анимия.

Мыянын хулун

Чем холуур сааттыг херээженерге ижиртир.

ЫТ

Эъдин, чаан

Чонгулээн кижилер эмнээринге ажыглаар.

Баарын

Ортеннерге болгаш оюлган-нарга эки.

Оду,
ортедип
каан дугу

Ханзыраашкын доктаадыр, су-вурук балыгларны, хоранна-ныышкын, карак аарыглары эмнээр.

Ханы

Ишти шашкылап аарыыр кижилерге ижиртир.

Туннел:

Амгы уеде аптекаларда хойу-биле эмнерни садып турар, ынчалза –даа ол эмнер бир аарыгны эмнел турза-даа, оске талзынга багай эмнер база бар.

Уе сайзырап турза-даа улусчу эмнээшкинни чон ажыглап, оон-биле эмненип турар.

Дыннаанынар дээш четтирдим

